

IV DAĻA

IETEKMES UZ VIDI STRATĒGISKAIS NOVĒRTĒJUMS

PREIĻU NOVADA TERITRIJAS PLĀNOJUMS 2003-2015
(AR 2007. GADA GROZĪJUMIEM)

SATURS

Preiļu novada teritorijas plānojuma vides pārskata programma.....	3
Preiļu novada fiziski ģeogrāfiskais raksturojums.....	5
Ģeoloģiskā uzbūve.....	5
Reljefs.....	6
Derīgie izrakteņi.....	6
Augsnes.....	10
Klimats.....	10
Virszemes ūdeņu kvalitāte.....	11
Ezeri Preiļu novadā.....	12
Notekūdeņi.....	15
Preiļu novada teritorijas plānojuma ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti.....	16
Pazemes ūdeņu kvalitāte.....	17
Ūdens attīrīšanas būves.....	18
Meži.....	19
Dabas un kultūras mantojums, aizsargājamās teritorijas.....	21
Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.....	21
Atkritumu apsaimniekošana.....	28
Sadzīves atkritumi.....	28
Bīstamie atkritumi.....	28
Potenciāli piesārņotās teritorijas.....	29
Siltumapgāde.....	31
Gaiss.....	31
Bīstamo ģeoloģisko procesu riska teritorijas.....	32
Pazemes ūdeņu piesārņojuma risks.....	32
Kopsavilkums.....	33
Dabas aizsardzības darbību regulējošo normatīvo aktu saraksts.....	34

Preiļu novada teritorijas plānojuma vides pārskata programma

Preiļu novada teritorijas plānojuma 2003. - 2015. ar grozījumiem stratēģiskā ietekmes uz vidi vides pārskats saskaņā ar likumiem „Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, „Teritorijas plānošanas likumu” un Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (2004.03.23.), Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (2004.10.19.) un Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja lēmumu Nr. 66-p. „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu” (2004.11.10.) un nodots sabiedriskai apspriešanai:

- I posms no 2005.gada 1.jūnija līdz 29.jūnijam,
- II posms no 2005.gada 1.decembra līdz 2006.gada 16.janvārim, un apstiprināts 2006.gada 21.aprīļa Preiļu novada domes sēdē Nr. 8 p.4.
- 2006.gada 17. oktobrī Preiļu novada dome pieņēma lēmumu veikt Preiļu novada teritorija plānojuma grozījumu pilnveidošanu un nepieciešamos labojumus un apstiprināt sabiedriskās apspriešanas programma;
- Preiļu novada dome no 2006.gada 20.novembra līdz 11.decembrim izsludināja Preiļu novada teritorijas plānojuma grozījumu sabiedrisko apspriešanu;
- 2007.gada 24.janvārī notika Preiļu novada teritorijas plānojuma galīgās redakcijas sabiedriskās apspriešanas sēde;
- 2007.gada 23. februārī notiks Preiļu novada domes sēde, kurā tiks apstiprināta Preiļu novada teritorijas plānojuma grozījumu galīgā redakcija un izdoti saistošie noteikumi.

2007.gada 9.februārī tika saņemts Vides pārraudzības valsts biroja Atzinumu Nr.15 „Par Vides pārskatu Preiļu novada teritorijas plānojuma grozījumiem”.

Plānojuma raksturojums

Stratēģiskās ietekmes uz vidi novērtējuma objekts ir Preiļu novada teritorijas plānojums 2003.-2015 ar 2007. gada grozījumiem. Preiļu novada teritorijas plānojumu veido šādi dokumenti:

- I daļa - Paskaidrojuma raksts ;
- II daļa - Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi;
- III daļa - Attīstības programma līdz 2015.gadam;
- IV daļa - Ietekmes uz vidi stratēģiskās novērtējums / vides pārskats/;
- V daļa - Grafiskā daļa (kartogrāfiskā daļa).

Preiļu novada teritorijas plānojuma dokuments – Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi ir pieņemti Preiļu novada domē pašvaldības saistošo noteikumu veidā.

Vides pārskata sagatavošana

Vides pārskats sagatavots atbilstoši Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 157 JKārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums" (2004.03.23.)

un šīs programmas prasībām. Ar vides pārskatu tika iepazīstinātas visas Ministru Kabineta noteikumi Nr. 883 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi” (2004.10.19.) noteiktās institūcijas un saņemti atzinumi.

Priekšlikumi monitoringam teritorijas plānojumā paredzētajām rīcībām un to īstenošanai

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa nepieciešamību nosaka Ministru kabineta noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar nolūku konstatēt teritorijas plānojuma īstenošanas tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi un lai noteiktu plānojuma grozījumu izstrādāšanas nepieciešamību.

Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu plānots veikt ik pēc četriem gadiem, kā arī pašreizējā plānojuma darbības beigu posmā - 2015.gadā. Iegūtā informācija tiks ņemta vērā, izstrādājot teritorijas plānojuma nākamo redakciju un nepieciešamos grozījumus un papildinājumus.

PREIĻU NOVADA FIZISKI ĢEOGRĀFISKAIS RAKSTUROJUMS

Preiļu novads atrodas Austrumlatvijas D daļā, Latgales kultūrvēsturiskā novada centrā. Preiļu novada platība ir 157,8 km², kas sastāda 0,24 % no Latvijas teritorijas.

Ģeoloģiskā uzbūve

Latvijas teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un attīstības īpatnības nosaka tās atrašanās Austrumeiropas platformas ziemeļrietumu daļā. Preiļu novada, tāpat, kā Latvijas un Baltijas tektoniskais pamats sastāv no senās Austrumeiropas pamatklintāja cietajiem, kristāliskajiem iežiem – dažādu paveidu granītiem un gneisiem. Virs pamatklintāja atrodas pirmskvartāra ieži, kurus veido vidēji ap 700 m biezs Devona perioda iežu slānis – dolomīti, dolomītmerģelis, smilšakmens, māli, ģipsis u.c. Virs tiem atrodas jaunākie un irdenākie kvartāra perioda veidotie nogulumi – smilts, māls, granīts, oļi.

Preiļu novada A daļa atrodas Latgales augstienes Feimaņu paugurainē, R daļa – Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā. Preiļi atrodas uz robežas starp Latgales augstieni un Austrumlatvijas zemieni.

Kvartāra nogulumu biezums Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenuma lielākajā daļā nepārsniedz 10 m. Virzienā uz austrumiem Latgales augstienes piekāpē tas pieaug līdz 15 – 17 m. *Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā* kvartāra nogulumu augšējo daļu veido *limnoglaciāls māls* (biezums 3 – 5 un vairāk m). Līdzenuma zemākajās vietās mālu daudzviet pārsež purvu nogulumi (kūdra), kuru biezums sasniedz 5 m un vairāk. Lielākajā līdzenuma daļā zem māliem iegūj *glacigēnie nogulumi* (morēnas smilšmāls, mālsmilts ar neliela biezuma smilts – grants materiāla ieslēgumiem), kas atsevišķos nelielos līdzenuma iecirkņos dažviet atsedzas zemes virspusē. Glacigēno nogulumu biezums parasti nepārsniedz 5 – 8 m, tas ir lielāks vietās, kur šie nogulumi atsedzas zemes virspusē.

Latgales augstienē kvartāra nogulumu augšējo daļu galvenokārt veido *glacigēno nogulumu* morēnas smilšmāls, mālsmilts. Minēto nogulumu biezums mainās no 10 – 15 līdz vairākiem desmitiem metru. Kopumā glacigēnie nogulumi ir ūdeni vāji caurlaidīgi, bet pateicoties smilts – grants materiāla ieslēgumiem to filtrācijas spēja palielinās.

Vislielākā *fluvioglaciālo nogulumu* (dažāda rupjuma smilts, grants, grants – smilts materiāls) izplatība Latgales augstienē novērojama gar tās rietumu nogāzi, kur tie pie Preiļiem veido līdz 4,5 – 5 km uz R pusi platu joslu.

Tāpat kā Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā arī Latgales augstienē kvartāra nogulumi pārklāj augšdevona (Devona periods) Pļaviņu un vietām Amatas svītas iežus.

Nelielu dzīvojamo un saimniecisko ēku, kā arī nelielu ražotņu būvniecībai, ceļu būvei, apakšzemes komunikāciju un elektropārvades tīklu ierīkošanai ir nepieciešama neliela apjoma inženierģeoloģiskā izpēte gruntsūdeņu apbūves laukuma ģeoloģiskā griezumā, grunts fizikālo un mehānisko īpašību, gruntsūdeņu līmeņu dziļuma, u.c. datu precizēšanai.

Ja paredzēts ierīkot degvielas uzpildes stacijas (DUS), atkritumu izgāztuves, būves ar speciālas konstrukcijas pamatiem (režģu, nesošās sienas u.c.), kā arī, ja būvdarbus paredzēts veikt stāvu nogāžu vai ūdenstilpju (ezeri, upes) tiešā tuvumā, inženierģeoloģiskai un hidroģeoloģiskai izpētei ir jābūt detalizētākai.

Savukārt, ja paredzēts būvēt daudzstāvu dzīvojamās ēkas, rūpnīcas ar lielām dinamiskām slodzēm uz pamatiem vai specifiska rakstura rūpnīcas (piemēram, toksisku vai ekoloģiski bīstamu vielu ražošanai), inženierģeoloģisko un hidroģeoloģisko apstākļu izpētei ir jābūt īpaši detalizētai.

Jāuzsver, ka jebkura veida apbūvei, ja to paredzēts veikt teritorijās ar samērā labvēlīgiem inženierģeoloģiskiem apstākļiem, bet perspektīvajā apbūves laukumā iespējama karsta

procesu izplatība, projektējot arī nelielas būves inženierģeoloģiskai un hidroģeoloģiskai izpētei ir jābūt detālākai.

Mūsdienu tektoniskās kustības. Seno platformu zemes garozas vertikālo kustību ātrums Latvijā nepārsniedz 0.5 – 2 mm gadā.

Reljefs

Preiļu novada A daļa atrodas Latgales augstienes Feimaņu paugurainē, R daļa – Austrumlatvijas zemienes Jersikas līdzenumā. Preiļi atrodas uz robežas starp Latgales augstieni un Austrumlatvijas zemieni. Novads atrodas Daugavas pietekas Dubnas baseinā. Z daļā tek tās pieteka Feimanka (regulēta visā novada teritorijā) ar pietekām Preiļupi un Sanaudi; vidusdaļā tek Šusta ar pieteku Dzilnu; D daļā Jaša, kuras ielejas lejpus Feldhofas ir dziļas (dziļums līdz 25m, platums 50 – 150m) un krāšņas. Uz novada R robežas Jersikas līdzenumā atrodas vairāki ezeri – Pelēču (82 ha), Šusta (73,4 ha), Dovules (21,8 ha), Liminkas (12,7 ha), Badēja (1,4 ha), Jasmuižas dzirnavezers, Korna dzirnavezers, Saknes dzirnavezers, Preiļu parka ūdenskrātuve. Starppauguru ieplakās nelieli zemie purvi, kuru lielākā daļa ir nosusināta – Badieja (313 ha), Krapišku (254 ha), Šusta (177 ha), Smiltēnu (168 ha), Slātavas (148 ha).

Preiļu pilsētas teritorijas reljefs ir salīdzinoši viendabīgs, bez izteiktiem pauguriem un ielejām. Pilsētas augstākais punkts sasniedz 140,8m augstumu v.j.l. un atrodas pilsētas A daļā Kalnu ielas rajonā, bet pilsētas zemākais punkts ir pilsētas pašos R un tas atrodas 120,7m v.j.l. Attālums no pilsētas visaugstākā punkta līdz zemākajām pa gaisa līniju ir 2,4 km. Tātad 2,4 km garumā augstumi virzienā no A uz R samazinās par 20,1m, kas ir apliecinājums, ka Preiļi atrodas uz robežas starp Latgales augstieni un Austrumlatvijas zemieni. Izteiktāki pauguri ir vērojami pilsētas DA rajonā, kuru relatīvais augstums sasniedz pat 6m, turpretī pilsētas R daļa līdzena, pārmitra un vietām pat purvainā.

Aizkalnes pagasta teritorijas reljefu veido Feimaņu pauguraine, bet pagasta R daļa ir pārejas teritorija no Feimaņu pauguraines uz Jersikas līdzenumu. Šeit sastopami Z-D virzienā orientēti 3 – 4 km gari un 15 – 20 m augsti vaļņi, aiz kuriem A virzienā ir pazeminājumi ar Liminkas un Pelēču ezeriem. Aizkalnes pagasta Z daļā sastopami plakanvirsas mālu pauguri jeb zvonci. Zvoncs ir arī otrs augstākais pagasta punkts, kura augstums sasniedz 175,6m v.j.l. un tas atrodas pagasta DA daļā pie Rušonas pagasta robežas. Feimaņu paugurainē virsas augstums pie Molaukas pārsniedz 180m v.j.l., kas ir augstākais punkts pagastā un arī Preiļu novadā. Zemākā vieta novadā un Aizkalnes pagastā ir Šustas ieleja pie Pelēču pagasta robežas – 102 m v.j.l.

Preiļu pagasta teritorija atrodas gan Jersikas līdzenumā, gan Feimaņu paugurainē. Pagasta augstākais punkts 165.2m atrodas pašos pagasta DA pie Rušonas pagasta robežas, zemākais 107,6m, pretējā pusē pie Saunas pagasta robežas. Virzienā līdz Preiļu pilsētai pagasta reljefu ietekmē Jersikas līdzenums, bet aiz Preiļiem sākas Feimaņu pauguraine.

Derīgie izrakteņi

Apzinot derīgo izrakteņu krājumus Preiļu novadā pēc LR Ministru kabinetā noteiktās klasifikācijas, var uzskatīt, ka novada teritorijā ir maz nozīmīgu atradņu. Arī izpētes darbi par Preiļu rajonā (tajā skaitā novadā) esošajiem derīgajiem izrakteņiem, kas veikti pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados, apliecina, ka derīgo izrakteņu atradnes ir nelielas un to izstrāde no saimnieciskā viedokļa neatmaksājas (informācijas avots – Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūra). Pēdējos gados nav konstatēta informācija par kādu potenciāli nozīmīgu derīgo izrakteņu teritoriju, tāpēc veikt

izpētes darbus tuvākajos 10 gados nav pamata, izņemot to, ka ir jāapseko izmantotās atradnes un jārisina jautājums par to rekultivāciju.

Deviņdesmitajos gados tika sagatavots projekts par smilts-grants izstrādi Polockiešos, tomēr reāli darbi nav uzsākti. Pašreiz vienīgie smilts – grants karjeri ir Badelkā un Zeilēs, kuros pēc attiecīgu atļauju saņemšanas varēs veikt karjeru izstrādi pašvaldības vajadzībām. 2006.gadā ir izstrādāts Preiļu novada smilts – grants un smilts atradnes „Badelka” papildizpētes iecirkņa ģeoloģiskās izpētes pārskats, kā arī derīgo izraķeņu ieguves limits - smilts atradnei „Badelka -2” un iegūta derīgo izraķeņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase.

No Preiļu novada teritorijā esošajiem ezeriem kā potenciālās sapropeļa vietas ir pētīti Šusta ezers, Liminkas ezers, Pelēču ezers un Dovules ezers (Aizkalnes pagasta teritorijā). Nozīmīgie no sapropeļa ieguves viedokļa, kā arī visvairāk aizaugušie ir Šusta un Dovules ezeri. Katra ezera tuvumā ir ceļš, kā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Ezeru izpētes materiāli ir nodaļas pielikumā. Tomēr katrs ezers papildus ir jāvērtē individuāli no sapropeļa kvalitatīvajiem rādītājiem, ieguves apjomiem, sapropeļa tālākas izmantošanas (vairumtirdzniecībai vai apkārtējo lauksaimniecības zemju mēslošanai) un citiem izmaksu parametriem.

Aplūkojot Preiļu novadu no purvu teritoriju viedokļa, tad nozīmīgu teritoriju kūdras ieguvei nav. Vairāk tie ir kūdreņi jeb kūdrainās augsnes, kā arī zemākās pārpurvojušās vietas.

Sapropeļa atradnes un to raksturojums

1. tabula

Nr. p.k	Atradnes nosaukums, sinonīmi	Ezera platība (ha)	Ūdens dziļums (m) max. vid.	Sapropeļa iegulas platība (ha)	Sapropeļa slāņa biezums (m) Max. Vid.	Sapropeļa krājumi tūkst.m ³ tūkst.t Izpētes pakāpe	Sapropeļa veids un kvalitatīvie rādītāji (%), izmantošanas virziens
1.	Liminka	7.2	<u>1.7</u> 1.4	5.5	<u>>6.8</u> 5.6 5.0 0.6	<u>275</u> 51 P tajā skaitā <u>275</u> 51 - -	Organogēns-silikātu <i>Mēslojums, dziedniecībai</i> A 28.2 – 30.3 (vid. 28.9) W 92.5 – 94.5 (vid. 93.8) Organogēns (zaļajū) A 9.6 W 94.3
2.	Pelēča	82.0	<u>4.6</u> 3.9	66.0	<u>>5.2</u> 4.3	<u>2838</u> 766 P	Organogēns-silikātu <i>Mēslojums</i> A 50.7 – 50.8 (vid. 50.7) W 86.9 – 93.3 (vid. 89.7)
3.	Šusta	73.4	<u>1.8</u> 1.5	49.0	<u>>6.5</u> 5.5	<u>2695</u> 728 P	Organogēns-silikātu <i>Mēslojums</i> A 30.4 – 53.5 (vid. 43.0) W 83.3 – 94.8 (vid. 89.7)
4.	Dovules	21.8	<u>2.2</u> 2.0	14.5	<u>>6.3</u> 5.7	<u>826</u> 277 P	Organogēns-silikātu <i>Mēslojums</i> A 50.2 – 59.1 (vid. 55.7) W 85.9 – 90.4 (vid. 87.5)

Piezīme: 7.kolonā A sapropeļa pelnainība, W – sapropeļa dabiskais mitrums
Izpētītās smilts un smilts-grants atradnes

2. tabula

Nr. p.k	Atradnes nosaukums	Galvenās frakcijas, %		Filtrācijas koeficients	Platība, ha	Krājumi, tūkst. m ³ ,		Izmantojamība
		Smilts grants, akmeņi >5 mm <u>no-līdz</u> vid.	smilts <5 mm <u>no-līdz</u> vid.			izvērtētie A	novērtētie N	
1.	Zeiji Aizkalne pag.c.	<u>0.00 – 40.20</u> -	<u>0.00 – 0.00</u> -	0.88 – 4.76		71.50	0.00	Netiek izmantota Būvniecībai, ceļu būvei
2.	Badelka Preiļu pag.c.	<u>0.00 – 0.00</u> -	<u>0.00 – 17.50</u> -	1.20 – 4.30		106.70	-	Netiek izmantota, Būvniecībai, ceļu būvei

Augsnes

Augsnes veidus tās mehānisko sastāvu nosaka cilmieži un nogulumi. Pamatojoties uz reljefa un augsnes cilmiežiem tiek veikta augšņu rajonēšana. ledala rajonos un apakšrajonos.

Pēc augšņu rajonēšanas kartēm Preiļu novads ietilpst Austrumlatvijas līdzenuma augšņu rajonā Jersikas līdzenuma apakšrajonā un Austrumlatvijas pauguraino augstieņu augšņu rajonā, kuram nav izdalīti apakšrajonā.

Austrumlatvijas līdzenuma augšņu rajons :

Jersikas līdzenuma apakšrajons – cilmiežus veido smilšmāla, māla un mālsmilts nogulumi. Vidēji podzolētās daļēji iekultivētas augsnes, pie upēm – velēngleja paliēņu augsnes, velēnu podzolētās augsnes un purvu augsnes. Pēc mehāniskā sastāva dominē viegli – smagi smilšmāli.

Austrumlatvijas pauguraino augstieņu rajons, augsnes veidojušās uz karbonātu saturošas smilšmāla morēnas, ko bieži sedz smilts un mālsmilts; sastopami arī grantaini nogulumi. Nelielās platībās sastopams bezakmeņu māls un putekljains smilšmāls. Nokrišņi veicina erozijas procesu, kas atklāj karbonātu cilmiežus. Zemākajās vietās ir pārpuvotas pļavas un purvi. Izplatītas podzolētās velēnu podzolaugsnes, vietām arī erodētas vāji un vidēji podzolētās velēnu podzolaugsnes. Pēc mehāniskā sastāva dominē mālsmilts un smilšmāls.

Klimats

Preiļu novads, tāpat kā visa Latvija atrodas mērenās joslas mežu zonas jaukto mežu apakšzonā. Klimatu ietekmē Baltijas jūras un Rīgas jūras līča tuvums, kā arī mērenai joslai raksturīgās Rietumu vēju nestās Atlantijas okeāna gaisa masas un aktīvā ciklonu darbība, kas nosaka izteiktu laikapstākļu maiņu 190 –200 dienas gadā. Rezultātā vasarā temperatūra ir nedaudz zemāka, bet ziemā – augstāka par vidējo. Šo gaisa masu pastiprināta ietekme ir februārī, jūlijā un oktobrī.

No decembra līdz janvārim un no aprīļa līdz jūnijam ir anticiklonāls raksturs. To ietekmē gaisa masas, ko atnes A vēji, vasarā tie dod siltumu, ziemā – aukstumu.

Arktiskais jūras gais iekļūst ar ZR vējiem, kas pavasarī un rudenī atnes lietussāzē, sniegu, bet ziemā aukstu un apmākušos laiku.

Arktiskās kontinentālās (Novaja Zemļa Krievijas federācijā) ZA vēju nestās gaisa masas skar Latvijas A rajonus, t.sk. Preiļus, tāpēc ziemās nereti tas rada temperatūras pazemināšanos līdz – 35 °C, bet pavasarī un rudenī salnas. Vasarā šīs gaisa masas Latviju nesasniedz.

Tropiskās jūras gaisa masas ar D un DR vējiem iekļūst no Vidusjūras apgabala. Ziemā iestājas atkusnis, ir apmācies miglains vai vējains laiks, vasarā – karsts tveicīgs laiks ar lietussāzēm un pērkona negaisiem.

Tropiskās kontinentālās gaisa masas (DA) Latviju sasniedz tikai vasarās. Tās atplūst no Kazahijas un V – Āzijas. Tad ir ilgstoši sauss un karsts laiks.

Reljefa ietekmē augstienēs gaisa temperatūra ir par 0.5 – 1.0 °C zemāka nekā apkārtējos līdzenumos, bet bezsala periods par 2 nedēļām īsāks. Nokrišņu daudzums un sniega segas biezums augstienēs ir lielāks, it īpaši R nogāzēs.

Preiļu novads atrodas gan Jersikas līdzenumā, gan Feimaņu paugurainē, ir vērojamas arī nelielas klimata atšķirības reljefa iespaidā. Jersikas līdzenumā klimats ir klasificējams kā mēreni kontinentāls, vidēji mitrs un silts, ar augstāko kontinentalitātes pakāpi Latvijā. Šeit gada vidējā temperatūra ir 5,5°C līdz 6°C. Aukstākā mēneša janvāra vidējā temperatūra ir no –6,5°C līdz – 7°C (minimālā –30°C), bet jūlija +17,7°C līdz 18°C (maksimālā +34°C). Veģetācijas periods ilgst 133 – 140 dienas un aktīvo temperatūru summa 2000 – 1200°C ir viena no visaugstākajām Latvijā. Nokrišņu daudzums ir nedaudz mazāks par vidējo un sasniedz 580 – 620mm gadā. Sniega segas biezums vidēji 25 – 28cm un tā saglabājas līdz 112 dienām.

Turklāt Latgales augstienes Feimaņu paugurainē klimats ir mēreni kontinentāls un gada vidējā temperatūra nepārsniedz 5,5°C. Aukstākais mēnesis ir februāris. Aktīvo temperatūru summa

samazinās līdz 2050°C. Bez sala periods 140 – 145 dienas, nokrišņu daudzums 650mm gadā un sniega segas ilgums 115 dienas gadā.

Latvijā dienas garums decembrī ir 6 – 7 stundas, jūnijā 17 – 18 stundas.

Augsnes sasalums sasniedz 60 cm, ļoti bargās ziemās 100 – 150 cm dziļumā.

Lielākais vēja ātrums ir rudens mēnešos – oktobrī un novembrī, mazākais – vasarā. Valdošie DR, D vēji ar vidējo ātrumu 3 – 6m/s.

Visos gadalaikos veidojas migla (35 – 60 dienas gadā), vasarā ir pērkona negaisi, gadā vidēji līdz 25 dienām augstienēs. Nereti ir krusa, atkala, sniegunis.

Preiļos klimats ir kontinentālāks nekā republikas rietumu daļā. Ziemas aukstākas ar noturīgāku sniega segu, vasaras siltākas.

Preiļu novads ietilpst Dienvidaustrumlatvijas klimatiskajā rajonā. Pēc agroklimatiskā dalījuma ietilpst mitrajā kontinentālajā agroklimatiskajā rajona mēreni siltajā (Austrumlatvijas zemīene) apakšrajonā un siltajā apakšrajonā (Latgales augstiene).

Virszemes ūdeņu kvalitāte

Preiļu novads nav īpaši bagāts ar virszemes ūdeņiem. Aizkalnes pagasta teritorijā atrodas Jašas upe, Šustas pietekas – Rauda un Blīdene, kā arī Pelēču, Šusta un Liminkas ezeri. Preiļu pagasta teritorijā atrodas Badēļa ezers, kā arī tek Feimanka, 72 km gara upe, kas aizņem 370km² un upes kritums ir 0.86 m/km un Preiļupe - Feimankas kreisā krasta pieteka, ir 19 km gara, aizņem 104 km² un upes kritums ir 2,2 m/km.

Preiļu novada upju kvalitātes mērķi attiecībā uz ķīmiskajām un bioloģiskajām normām attiecināmi uz karpveidīgo zivju ūdeni. Pieejamie monitoringa dati ir par Preiļupes ūdens kvalitāti 1 km augšpus Preiļu pilsētas un lejpus abu NAI (pašvaldības un “Preiļu siera”) izplūdes. Upes ūdens kvalitāte augšpus Preiļiem ir viegli piesārņota - piesārņota. Upes posms Preiļos uzskatāms par piesārņotu - stipri piesārņotu. Pirms ieteces Feimankā Preiļupe uzskatāma par viegli piesārņotu - piesārņotu.

Feimanka augšpus un lejpus SCO mikrorajona NAI izplūdei ir viegli piesārņota.

Uz Preiļupes izveidotā dīķu sistēma ar zemu ūdens kvalitātes rādītāju samazina upes dabiskās pašattīrīšanās potenciālu.

Preiļu pagasta teritorija robežojas ar Vārkavas pagasta teritorijā esošo Feimankas (Šķilteru) ūdenskrātuvi.

Aizkalnes pagasta “Grociškos” uz Jašas upes 2002. gada decembrī tika nodota ekspluatācijā SIA “Korna dzirnavu HES” hidroelektrostacija. Saskaņā ar LR MK noteikumiem Nr.27 no 15.01.2002. “Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus” HES celtniecība aizliegta Daugavas baseina Preiļupē un Feimankā.

Preiļu novada virszemes ūdeņi pieder pie Daugavas upes baseina, kam 2003. gadā Latvijas un Zviedrijas kopīgi finansētajā “Daugavas upes baseina projektā” darba grupa ir sagatavojusi “Daugavas baseina apgabala apsaimniekošanas plānu”

Ezeri Preiļu novadā.

Nosaukums :	Badēļa ezers
Administratīvā teritorija :	Preiļu pagasts
Spoguļa laukuma platība (ha) :	1.40 ha

Nosaukums :	Liminkas ezers (Limankas, Limaņu)
Administratīvā teritorija :	Aizkalnes pagasts
Spoguļa laukuma platība (ha) :	12.70 ha
Dziļums :	Maksimālais dziļums 4.10 m, vidējais dziļums 2.50 m
Maksimālais garums :	0.40 km
Maksimālais platums :	0.30 km
Krasta līnijas garums :	1.50 km
Sateces baseins :	1.50 km ²
Tilpums :	0.34 mlj m ³
Salu skaits :	-
Dibens raksturojums :	Līdzens dūņas līdz 4 m
Krasti :	D pusē staigāni, R pusē mālaini, zemi, A pusē lēzeni.
Piezīmes :	Caurteces, iztek grāvis uz Pelēču ezeru, ietek 2 grāvji. R pusē ceļš Preiļi – Višķi. Ir rekreācijas iespējas.

Nosaukums :	Pelēča ezers (Pelēcis)
Administratīvā teritorija :	Aizkalnes un Pelēču pagastos
Spoguļa laukuma platība (ha) :	82.00 ha
Dziļums :	Maksimālais dziļums 4.20 m, vidējais dziļums 2.70 m
Maksimālais garums :	2.60 km
Maksimālais platums :	0.40 km
Krasta līnijas garums :	6.30 km
Sateces baseins :	7.90 km ²
Tilpums :	2.19 mlj m ³
Salu skaits :	-
Dibens raksturojums :	Līdzens, dūņas līdz 2 m
Krasti :	Botāniskā struktūra – Z un ZR daļā purvaini, zemi arī A daļā, slīpi D un DA daļā
Piezīmes :	Caurteces. Iztek grāvis uz upi Jašu, grāvis uz Dubnu, ietek grāvis no Limankas ezera, ietekošo grāvju skaits – 4. DA daļā ceļš Pelēči – Jasmuiža, DR daļā Daugavpils – Preiļi. A daļā – lauku mājas.

Nosaukums :	Šusta ezers
Administratīvā teritorija :	Aizkalnes pagasts
Spoguļa laukuma platība (ha) :	73.40 ha
Dziļums :	Maksimālais dziļums 1.50 m, vidējais dziļums 0.70 m
Maksimālais garums :	1.30 km
Maksimālais platums :	0.80 km
Krasta līnijas garums :	3.60 km
Sateces baseins :	61.80 km ²
Tilpums :	0.54 mlj m ³
Salu skaits :	-

Dibens raksturojums :	Līdzens, dūņas 2.6 līdz 3.8 m
Krasti :	Botāniskā struktūra – pārsvarā staigņi, nepieejami, zemi.
Piezīmes :	Caurteces. Stipri aizaudzis. Ietek Dziļna, iztek Šusta. R pusē apdzīvota vieta Zaķīši, ceļš Pelēči – Pilišķi.

Nosaukums :	Dovules ezers
Administratīvā teritorija :	Aizkalnes pagasts
Spoguļa laukuma platība (ha) :	21.80 ha
Dziļums :	Maksimālais dziļums 1.50 m, vidējais dziļums 1.10 m
Maksimālais garums :	0.90 km
Maksimālais platums :	0.30 km
Krasta līnijas garums :	2.10 km
Sateces baseins :	18.50 km ²
Tilpums :	0.24 mlj m ³
Salu skaits :	-
Dibens raksturojums :	Dūņas no 0.4 līdz 4.3 m
Krasti :	Botāniskā strukt. – D pusē apauguši ar krūmiem, stāvi; vietām krasti zemi, lēzeni un slīpi.
Piezīmes :	Caurteces, ietek vairāki grāvji, iztek Dziļnas upīte.

nosaukums	Jasmuižas dzirnavezers Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
vieta	Preiļu rajona Aizkalnes pagastā Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
rajons	Preiļu Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
valsts	Latvija Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
admin. teritorija	Aizkalnes Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1993
spoguļa laukuma platība	3.9 hektāri Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	mākslīgs Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	uzpludināts Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
hidroloģiskais režīms	caurteces Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984

nosaukums	Korna dzirnavezers Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
vieta	Preiļu rajonā Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984

rajons	Preiļu Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
valsts	Latvija Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	mākslīgs Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	uzpludināts Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
pašreizējais stāvoklis	neeksistē Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984

nosaukums	Saknes dzirnavezers Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
vieta	Preiļu rajona Preiļu pagastā Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
rajons	Preiļu Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
valsts	Latvija Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
admin. teritorija	Preiļu Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1993
spoguļa laukuma platība	4.0 hektāri Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	mākslīgs Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	uzpludināts Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984

nosaukums	Preiļu parka ūdenskrātuve Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
nosaukums	Preiļu parka dīķis Avots: Latv.zili zaļā rota Datums: 1. janvāris, 2001
rajons	Preiļu Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
valsts	Latvija Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
admin. teritorija	Preiļi Avots: Vita Līcīte Datums: 1. janvāris, 1993
vieta	Preiļu parka centrā

	Avots: Latv.zili zaļā rota Datums: 1. janvāris, 2001
spoguļa laukuma platība	5.6 hektāri Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
izcelsme	mākslīgs Avots: Toponīm.komisija Datums: 1. janvāris, 1984
hidroloģiskais režīms	caurteces Avots: Latv.zili zaļā rota Datums: 1. janvāris, 2001 Orientieris: ezers
Salas salu skaits	6 gab. Avots: Latv.zili zaļā rota Datums: 1. janvāris, 2001
nosaukums	Ādama un levas saliņa Avots: Latv.zili zaļā rota Datums: 1. janvāris, 2001

Notekūdeņi

Preiļu pilsētā ir trīs kanalizācijas tīklu sistēmas. Notekūdeņi no pilsētas centrālās daļas tiek novadīti uz jaunajām pilsētas bioloģiskajām attīrīšanas iekārtām, kuru jauda ir 1300 m³/dnn. Notekūdeņu apstrādē ir šādi posmi – mehāniskā attīrīšana, bioloģiskā attīrīšana. Pielietotā tehnoloģija paredz pilnu bioloģisko apstrādi ar izplūdi Preiļupē. Daļa pilsētas notekūdeņu tiek novadīti uz A/S Preiļu siera bioloģiskajām iekārtām. SCO dzīvojamā masīva notekūdeņi tiek novadīti uz attīrīšanas iekārtām 3 x BIO –100. Pilsētā tiek apkalpoti 9,6 km kanalizācijas tīklu, četras notekūdeņu pārsūkņēšanas stacijas. Individuālos notekūdeņus savāc SIA “Preiļu saimnieks” un izved uz A/S “Preiļu siera” NAI.

Paredzamās kanalizācijas notekūdeņu plūsmas visām trijām NAI ir parādītas 26. tabulā.

Preiļu pašvaldība, paredzamās notekūdeņu plūsmas

3. tabula

Komponents	2000 (m ³ /d)	2005 (m ³ /d)	2010 (m ³ /d)	2015 (m ³ /d)	2020 (m ³ /d)
Iedzīvotāji	734	758	797	945	1105
Rūpnieciskie, komerciālie un sabiedriskie	848	848	848	848	848
Infiltrācija	440	405	370	335	300
Kopā	2022	2011	2015	2128	2,253

Galvenie piesārņojošo vielu emisiju ūdenī avoti ir komunālo notekūdeņu un novadīšanas sistēmas lauku apdzīvotajās vietās, daļēji arī Preiļu pilsētā, kur liela daļa individuālo dzīvojamo māju rajonu nav pieslēgti centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Galvenās piesārņojošās vielas, kas tiek novadītas vidē, ir suspendētās vielas, kopējais slāpeklis, kopējais fosfors, naftas produkti, bioloģiskais un ķīmiskais skābekļa patēriņš.

Izvērtējot lokālās individuālās kanalizācijas sistēmas, kā viena no problēmām minama, ka notekūdeņus no privātajām māsaimniecībām ne vienmēr novada izolētās izvedamajās bedrēs, tie tiek arī iesūcināti gruntī bez attīrīšanas, pasliktinot dzeramā ūdens kvalitāti grodu akās, vai arī tie nonāk grāvjos un sekojoši ieplūst ūdenstilpēs un ūdenstecēs.

Esošās lietus ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēma netiek kvalitatīvi apsaimniekota, un tā nav mūsdienu prasībām atbilstošā stāvoklī. Lietus ūdeņi neattīrīti no transporta ceļiem un stāvlaukumiem tiek novadīti, galvenokārt, pilsētas teritorijā esošajās ūdenstilpnēs, tādējādi palielinot ūdenstilpņu piesārņojuma pakāpi.

Kopējais SIA „Preiļu saimnieks” notekūdeņu daudzums 234.600 tūkst.m³; pēc attīrīšanas pakāpes ūdeņi vērtējami kā normatīvi tīri. 2004.gadā NAI darbības tehnoloģiskajos procesos radās 205.800 tūkst.m³ notekūdeņu dūņu, kuras tiek uzglabātas NAI teritorijā.

Līči

Notekūdeņi tiek novadīti uz attīrīšanas iekārtām. Attīrīšanas iekārtas sastāvs BIO – 100 ar dīķiem NAI identifikācijas Nr. A 800109. Attīrīšanas iekārtu izplūde meliorācijas grāvī, pēc 2.5 km Feimankas upē. Paredzētā jauda 90.900 m³ diennaktī, gadā 33178.500 m³. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības rezultātā radušās dūņas tiek izvestas uz SIA „Preiļu saimnieks” attīrīšanas iekārtām, esošajiem dūņu laukiem.

Notekūdeņu attīrīšanas pakāpe atbilst vides kvalitātes prasībām.

Aizkalne

Notekūdeņi tiek novadīti uz attīrīšanas iekārtām. Attīrīšanas iekārtas sastāvs BIO – 100 ar dīķiem NAI identifikācijas Nr. A 800105, 2005. gadā ERAF projekta ietvaros tika veikta rekonstrukcija. Attīrīšanas iekārtu izplūde Jašas upē.

Paredzētā jauda 39.0 m³ diennaktī, gadā 14235 m³. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības rezultātā radušās dūņas tiek izvestas uz SIA „Preiļu saimnieks” attīrīšanas iekārtām, esošajiem dūņu laukiem.

Preiļu novada teritorijas plānojuma ietekme uz virszemes ūdeņu kvalitāti

Šobrīd var uzskatīt, ka pagaidām problēmas ar notekūdeņu daudzuma palielināšanos nav sagaidāmas, galvenais ir nodrošināt esošā notekūdeņu daudzuma kvalitatīvu attīrīšanu, tādēļ, plānojot teritoriju attīstību Preiļu novadā, liela nozīme ir esošo inženiertīklu rekonstrukcijai un sakārtošanai, kā arī jaunu ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūvei un uzturēšanai.

Saskaņā ar augstāk minēto, kā galveno uzdevumu Preiļu pilsētā var minēt ūdenssaimniecības sistēmu rekonstrukciju veikšanu, lai vidē novadīto notekūdeņu attīrīšanas pakāpe atbilstu normatīvām prasībām un piesārņojošo vielu apjoms būtiski samazinātos, kā arī attīrīšanas ietaišu apsaimniekošana tiktu veikta, ievērojot to ekspluatācijas tehnoloģiskos režīmus.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteiktas prasības ūdensapgādei un notekūdeņu savākšanai.

Izvērtējot Preiļu novada teritorijas plānojumu, var secināt, ka ievērojot visus teritorijas plānojumā noteiktos ierobežojumus, kā arī realizējot projektus, kas saistīti ar Preiļu novada ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas attīstību, Preiļu novadā notekūdeņi tiks attīrīti atbilstoši normatīvām prasībām, un ir paredzams, ka piesārņojošo vielu apjoms, kuras tiek novadītas virszemes ūdeņos nozīmīgi samazināsies.

Virszemes ūdeņu kvalitātes uzlabošanai primārie veicamie ieteikumi ir:

- ūdeņu piesārņojuma avotu apzināšana un likvidēšana, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbības nodrošināšana atbilstoši normatīvu prasībām;
- infiltrācijas samazināšana kanalizācijas tīklos; individuālo dzīvojamo māju pieslēgšana centralizētajai kanalizācijas sistēmai, kā rezultātā tiks novērsti piesārņojuma infiltrācijas procesi no krājbedrēm;

- ezeru un upes aizsargjoslu stingra ievērošana un ūdens eitrofikāciju veicinošo faktoru novēršana.

Turpināt darbību Kohēzijas fonda projekta „Ūdenssaimniecības attīstība Austrumlatvijas upju baseina pašvaldībās” ietvaros.

Stingri jāievēro artēzisko urbumu sanitārās joslas, savlaicīgi jānovērš avārijas, jāapzina potenciāli piesārņotās vietas un jāveic to sanācija, kā arī jānovērš dzeramā ūdens izmantošana tehniskām vajadzībām. Jāievēro ūdens lietošanas atļaujās noteiktos ieguves nosacījumus.

Saskaņā ar Preiļu novada teritorijas plānojumu:

-Visas artēziskās akas, tsk. bezsaimnieku, jāsakārto vai tehniski nederīgās akas jātamponē atbilstoši MK 01.06.2000 noteikumiem Nr. 38 "Noteikumi par Latvijas ūdeņu kvalitāti".

Pazemes ūdeņu kvalitāte

Gruntsūdeņu kvalitāte iespējama lokālā piesārņojuma vietās - sadzīves atkritumu izgāztuvē, degvielas uzpildes staciju teritorijās nav pārbaudīti. Artēzisko ūdeņu piesārņojums pēdējos gados nav novērots, Preiļos ir centralizēta ūdens apgāde daudzstāvu dzīvojamās ēkās. Individuālo dzīvojamo ēku ūdens apgādei tiek izmantotas grodu akas, kurās ir konstatēts paaugstināts bakteriālais piesārņojums. Dzeramā ūdens pieprasījums tiek apmierināts pilnībā.

Preiļu novadā iedzīvotājus ar dzeramo ūdeni apgādā: Preiļos - SIA "Preiļu saimnieks" un A/S "Preiļu siers". Ciematos Līči un Aizkalne komunālos pakalpojumus sniedz SIA "Preiļu saimnieks", kas ir pastāvīga saimnieciska organizācija ar savu bilanci.

SIA "Preiļu saimnieks" pakalpojumus izmanto 7332, vai 83% pilsētas iedzīvotāju. Aizkalnes ciematā pie centralizētās ūdensapgādes pieslēgti 100 iedzīvotāju, c. Līči 130.

Preiļu pilsētā atrodas 3 ūdens ņemšanas vietas, divas apkalpo SIA "Preiļu saimnieks", viena pieder A/S "Preiļu siers":

centrālā ūdens ņemšanas vieta atrodas uz pilsētas ziemeļu robežas, kur izvietotas 8 dziļurbuma akas, atdzelžošanas stacija 1600m³/dnn, ūdens tornis 36 augsts ar rezervuāru 100m³, teritorijai ir sanitārā zona;

otra ūdens ņemšanas vieta atrodas pilsētas dienvidu daļā, kur ir 4 dziļurbuma akas, 30 m augsts ūdenstornis ar rezervuāru 50 m³;

trešā ūdens ņemšanas vieta pieder a/s "Preiļu siers", kur atrodas 6 dziļurbuma akas, 36 m augsts ūdens tornis ar rezervuāru 100m³, un atdzelžošanas stacija.

Viena SIA "Preiļu saimnieks" dziļurbuma aka atrodas pilsētas centrālajā daļā un tai nav sanitārās zonas.

Apkalpojamo tīklu garums – 20,9 kilometru. Lielākoties ūdensvadi ir čuguna, bet sastopami arī asbestcements, polietilēna un metāla. Pilsētā tiek izmantoti 29 ielu brīvkrāni.

Programmas 800+ ietvaros Preiļu pilsētai 2001. gadā firma "Halcrow" ir izstrādājusi projektu ūdenssistēmu pilnveidošanai, ekonomisku ūdenssūkņu iegādi, atdzelžošanas stacijas rekonstrukciju, ūdensvada tīklu pārbūvi, izveidot ūdensvada cilpošanu, jaunu patērētāju pieslēgšanu individuālo māju sektorā.

Paredzamais ūdens patēriņš no visiem trijiem ūdensapgādes avotiem, Centrālā, Lauktechnikas un "Preiļu siera", ir parādīts tabulā

Preiļu pilsēta, plānotais vidējais ūdens patēriņš

4. tabula

Komponents	2000 (m ³ /d)	2005 (m ³ /d)	2010 (m ³ /d)	2015 (m ³ /d)	2020 (m ³ /d)
Iedzīvotāji	859	873	866	1010	1164
Pārējie patēr.	50	53	55	58	60
UFW	323	297	272	246	220
Kopā	1,232	1,223	1,193	1,314	1,444

Šie skaitļi uzrāda ūdens patēriņa kritumu līdz 2010.gadam, kas rodas sakarā ar ūdens patēriņa mājāsaimniecību vajadzībām samazināšanos. Šī samazināšanās radās līdz ar ūdens skaitītāju uzstādīšanas programmas mājāsaimniecībās ieviešanas. Pašvaldība ir paredzējusi uzstādīt ūdens skaitītājus 80% mājāsaimniecību līdz 2010.gadam.

Aizkalnes un Līču ciematos ūdensapgāde tiek veikta no viena artēziskā urbuma, kam pieslēgti vairāki desmiti lietotāju, kuri izvietoti vairākās daudzdzīvokļu mājās.

Ūdens attīrīšanas būves

Preiļu novadā artēziskie ūdeņi ir mikrobioloģiski un ķīmiski tīri. Galvenā problēma ir augstais dzelzs saturs pazemes ūdeņos. Esošā apstrāde dzelzs atdalīšanai ir neefektīva un dzelzs nogulšņu nosēšanās rezultātā ir aizaugušas ūdensapgādes caurules. Rezultāts ir tāds, ka, lai gan attīrītajā ūdenī, tam izejot no atdzelžošanas stacijas, dzelzs koncentrācija ir 0.1–0.2 mg/l, pēc laika, ūdenim sasniedzot patērētāju krānus, šis skaitlis pieaug līdz 0.4 – 0.7 mg/l. Dzeramais ūdens ir ar zemu fluora saturu, atsevišķos gadījumos artēziskie ūdeņi neatbilst dzeramā ūdens kvalitātes prasībām arī paaustinātā mangāna satura dēļ.

Preiļu pilsētā darbojas trīs atdzelžošanas stacijas. Tā kā tām ir liels fiziskā nolietojuma procents, nepieciešams veikt jaunas atdzelžošanas stacijas izbūvi, ko paredz programmas 800+ ietvaros firmas "Halcrow" veiktais izpētes projekts. Celtniecības finansēšana paredzēta no Kohēzijas fonda līdzekļiem.

5.tabula

Nr. p.k	Iekārta (nosaukums, tips, marka)	Ekspluatācijā nodošanas gads	Projektētā ražība (m ³ /d)	Faktiskā ražība (m ³ /d)	Fiziskais nolietojums (%)
1.	Centrālā atdzelžošanas stacija Filtrs FOV 2,6-6 (2gab.)	1974	1600	1044	55
2.	Atdzelžošanas stacija Lauktechnikas mikrorajonā Filtrs FOV 1,0-6 (4gab.)	1989	615	410	25
3.	a.s."Preiļu siers" atdzelžošanas stacija FOV-1,5-0,6 (5gab)	1972	2750	1160	80

2004. un 2005. gadā ir veikti ūdenssaimniecības un kanalizācijas sistēmu rekonstrukcijas projekti Aizkalnes un Līču ciematos.

Meži

Latvijas meži ietilpst mērenā klimata skujkoku mežu zonā, kur saskaras skujkoku mežu un Viduseiropas platlapju mežu josla. Skujkoku mežu joslai raksturīgi mežu tipi : lāns, mētrājs, sils. Slapjās formas – niedrājs, mētru ārenis un kūdreņi. Platlapju mežu joslai ir raksturīgi - vēris, liekņa, platlapju ārenis, platlapju kūdreņi.

Latvijas meži ir klasificēti zinātniski pamatotos tipos : sausieņu meži (silis, mētrājs, lāns, damaksnis, vēris, gārša), slapjainu meži (grīnis, slapjais mētrājs, slapjais damaksnis, slapjais vēris, slapjā gārša) un purvainu mežos (purvājs, niedrājs, dumbrājs, liekņa). Īpaša ekoloģiskā grupa – nosusinātie meži : āreņi un kūdreņi. Atkarībā no izmantošanas, ekoloģiskā un ekonomiskā potenciāla Latvijā meži iedalāmi 3 kategorijās – aizsargājamais (9.6% no kopplatības), saudzējamais (16.3%) un saimnieciskajos mežos (74.1%).

Preiļu novada kopējā mežu platība ir 4293,8 ha, teritorijas mežainums ir 28%, mežus apsaimnieko 495 īpašnieki. Vidēji uz vienu apsaimniekotāju 8,7 ha. 7,4% kopējās platības aizņem valsts meži.

Aizkalnes pagasta meža zemes aizņem 2405,6 ha, teritorijas mežainums 32,8%, 247 apsaimniekotāji, vidēji 9.7 ha uz vienu apsaimniekotāju. Valstij pieder 318,4 ha meža. 2235,9 ha ir saimnieciskie meži, bet 169,7 ha ir aizsargājami meži, kuros saimnieciskā darbība ir aizliegta vai ierobežota.

Preiļu pagasta meža zemes aizņem 1888,2 ha, teritorijas mežainums 23,8%, 248 apsaimniekotāji, vidēji 7,6 ha uz vienu apsaimniekotāju. 1885,8 ha ir saimnieciskie meži, bet 2,4 ha ir saimnieciskie meži – aizsargājamais parks, kurā saimnieciskā darbība ir ierobežota.

Preiļu novada meži atrodas Preiļu virsmežniecības divu mežniecību teritorijās – Aizkalnes pagasta mežus kontrolē Aglonas mežniecība, bet Preiļu pagasta – Preiļu mežniecība.

Preiļu novadā pārstāvēti gandrīz visi meža augšanas apstākļu tipi, nav vienīgi grīnis, slapjais mētrājs, viršu ārenis un mētru ārenis. Dominējošie ir sausieņu meži (silis, mētrājs, lāns, damaksnis, vēris, gārša), kas sastāda 65.5% (Latvijā vidēji 59%). No sausieņu mežiem visbiežāk sastopamie Preiļu novadā ir vēris un sils.

Slapjo mežu īpatsvars ir sevišķi purvainu (purvājs, niedrājs, dumbrājs, liekņa), kas sastāda 12.8% vidēji ir nedaudz lielāks kā Latvijā (Latvijā vidēji 10%). Savukārt slapjaini 7.1%, kas ir zemāks par vidējo Latvijā (10%).

Nosusināto mežu – kūdreņu un āreņu īpatsvars Preiļu novadā satāda attiecīgi 10.5% un 4.1%, Latvijā vidēji 10% kūdreņi un āreņi – 9%.

Preiļu novada meži kopumā ir bagātāki (auglīgāki) nekā meži vidēji Latvijā. Eitrofās (visauglīgā mežu grupa) sastāda 49% Preiļu pagastā un 59 % Aizkalnes pagastā (Latvijā vidēji 32%), oligotrofās (mazauglīgās) – tikai 2% Preiļu pagastā un 1% Aizkalnes pagastā (Latvijā vidēji 11%), mezotrofās (vidēji auglīgās) mežu grupas sastāda 49% Preiļu pagastā un 40% Aizkalnes pagastā (Latvijā vidēji 57%). Skatīt 4. tabulu.

Meža augšanas apstākļu tipu un trofisko grupu īpatsvars (%) Preiļu novadā.

5. tabula

Pagasti	Mežu tipi					Mežu tipu trofiskās grupas		
	Sausieņi	Slapjaini	Purvaini	Āreņi	Kūdreņi	Oligotrofā	Mezotrofā	Eitrofā
Preiļi	61.4	10.1	11.4	6.7	10.4	2	49	49
Aizkalne	68.9	4.7	13.9	2	10,5	1	40	59

Koku sugu sastāvs.

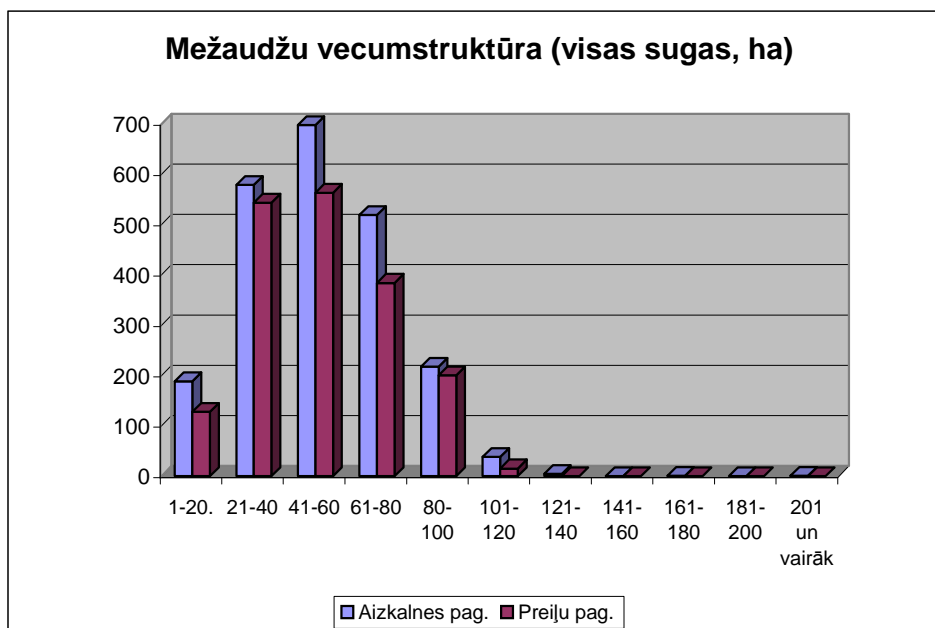
Preiļu novada mežos dominējošās (valdošās) ir 10 koku sugas. Dominante -bērzs (32.3%), (Latvijā vidēji 28%), otrā dominējošā suga arī pieder pie mīkstajiem lapu kokiem, tas ir baltalksnis, kas sastāda 23%. Preiļu novadā trešā izplatītākā koku suga ir priele (20%), (Latvijā vidēji 40 %) un 17.5% sastāda egle (Latvijā vidēji 18%).

No pārējām koku sugām jāmin apse (3.9%), melnalksnis (2.6%). Melnalkšņu un apšu mežu īpatsvars ir lielāks nekā vidēji Latvijā. Pārējo koku sugu (ozols, osis, liepa,) īpatsvars ir mazāks par 1%. Skatīt 5. tabulu.

Mežu sastāvs pēc valdošās sugas kokaudzē (%)

6.tabula

Pagasti	SUGA									
	Skuju koki		Lapu koki							
	Priele	Egle	Bērzs	Melnalkšņi	Apse	Baltalkšņi	Liepa	Ozols	Osis	Citi lapu koki
Preiļi	16.3	17.4	33.2	1.4	5.9	25.6	0.0	0.06	0.08	0.09
Aizkalne	23	17.5	31.6	3.6	2.4	20.8	0.08	0.33	0.65	0.08

Aizkalnes pagasta mežu sadalījums pa zemju kategorijām pēc VMD datiem uz 01.09.2002.g.

7. tabula

Zemju kategorija	Kopā	Valsts	Pārējie
Mežaudze	2275,4	302,4	1973,0
Iznīkusi audze	0,7		0,7
Degums	7,3		7,3
Vējgāzes	0,1		0,1
Izcirtums	58,8	3,7	55,1
Zāļu purvs	11,2	1,5	9,7

Lauce	36,9		36,9
Pārplūduši klajumi	7,2	7,1	0,1
Ceļš	1,2	1,2	
Kvartālstīgas	6,7	2,4	4,3
Grāvju trases	0,1	0,1	
KOPĀ	2405,6	318,4	2087,2

Preiļu pagasta mežu sadalījums pa zemju kategorijām pēc VMD datiem uz 01.09.2002.g.

8. tabula

Zemju kategorija	Kopā	Valsts	Pārējie
Mežaudze	1802,4		1802,4
Degums	0,2		0,2
Vējgāzes	1,0		1,0
Izcirtums	61,8		61,8
Zāļu purvs	0,4		0,4
Lauce	19,7		19,7
Meža dzīvnieku piebarošanas lauces	1,6		1,6
Ceļš	0,1		0,1
Kvartālstīgas	1,0		1,0
KOPĀ	1888,2		1888,2

Aizsargājamo mežu sadalījums

9. tabula

Aizsargājamo mežu kategorija	Kopā, ha
Aizsargājamā zona gar ūdeņiem	4,6
Meži mikroliegumos	13,4
Meži aizsargājamo ainavu apvidū	7,9
Meži dabas liegumos	24,2
KOPĀ	50,1

Preiļu novada teritorijā medī četri mednieku kolektīvi: "Jasmuiža"; "Carramba"; un "Atpūta" Aizkalnes pusē, bet "Stirna"- Preiļu pusē.

Dabas un kultūras mantojums, aizsargājamās teritorijas

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Preiļu pilsētā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorija, dabas piemineklis, dendroloģiskais stādījums "Preiļu pilsētas parks un dižkoku aleja Raiņa bulvārī".

Dabas pieminekļa statuss noteikts ar 14.05.2002. Preiļu novada domes lēmumu p.2.2 "Par vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas noteikšanu".

Teritorijas plānojuma kartogrāfiskajā materiālā parādīta dabas pieminekļa teritorija.

Dabas pieminekļa teritorijas izmantošanu nosaka LR Likums par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (no 02.03.1993.), kā arī MK Noteikumi Nr. 415 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi" (no 22.07.2003.).

Preiļu novada teritorijā atrodas Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (izveidotas 2004. gadā):

- Dabas liegums „Jaša”, kurā darbības reglamentē MK noteikumi Nr. 415 no 22.07.2003 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, LR 02.03.1997 likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
- Aizsargājamo ainavu apvidus „Kaučers”, kurā darbības reglamentē MK noteikumi Nr. 415 no 22.07.2003 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, LR 02.03.1997 likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”.
- Aizsargājami mikroliegumi: mikroliegums, kas izveidots īpaši aizsargājamo sugu: leženeja doblapu, artonijas kastaņbrūnās, artonijas vīnkrāsas aizsardzībai (Preiļu rajonā, Preiļu novadā, Zlatopoļskas Janīnas saimniecībā, zemes gabalā ar kadastra Nr. 76440010017); mikroliegums, kas izveidots melnā stārķa (*Ciconia nigra*), īpaši aizsargājamo sugu: meža silpuresnes, apaļvācelītes jurgermanija, hellera ķīļlape aizsardzībai. Augstāk minētajos aizsargājamajos mikroliegumos darbības reglamentē LR likums no 16.03.2000 „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, LR MK 30.01.2001 noteikumi Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

Preiļu pilsētas īpaši aizsargājami dabas pieminekļi (Latvijas vides aģentūras (LVA) datu bāzes informācija)

10.tabula

ID	Suga	Aizsardzības kategorija	Atrašanās vieta	Apkārto-mērs	Augstums
1808	<u>Eiropas seglinš(Euonymus europaea L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 25m SW no šķūnīša parka N malā, lauces malā	0.57	5.5
1801	<u>Parastais ozols(Quercus robur L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 20m E no vecas pils pamatiem	4.5	22
1802	<u>Parastais ozols(Quercus robur L.)</u>	DIŽKOKS	Raiņa bulvāris 5, pie ielas, alejā.	5.16	22
1803	<u>Parastais ozols(Quercus robur L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 35m NE no bij. estrādes, uz lielās salas, kanāla malā	4.35	29
1809	<u>Parastais ozols(Quercus robur L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 25m NE no artēziskās akas	3.65	20
1806	<u>Parastā kļava(Acer platanoides L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 125m NN no Šaurupītes tilta pie Pils ielas, laucē	3.38	27
1807	<u>Parastā kļava(Acer platanoides L.)</u>	DIŽKOKS	Preiļu parks, 50m NE no galveniem vārtiem (pie Daugavpils ielas)	3	24
1804	<u>Parastā liepa(Tilia cordata Mill.)</u>	DIŽKOKS	Raiņa bulvāris, 54m no A.Paulāna ielas, kreisajā pusē	3.5	23
1805	<u>Āra bērzs(Betula pendula Roth)</u>	DIŽKOKS	Raiņa bulvāris 5, alejā	2.5	23
PR009	<u>Eiropas egle</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Preiļu parkā, lielās lauces ZR malā	2,6	23

ID	Suga	Aizsardzības kategorija	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums
PR002	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļos, Raiņa bulvārī 9	4.7	20
PR003	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļos, Raiņa bulvārī 5	4.8	20
PR004	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļos, Raiņa bulvārī 15	4.8	24
PR005	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļu parkā, 300 m uz DA no kapličas kanāla malā	4.3	29
PR006	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļu parkā, 300 m no kapličas dīķa krastā	4.3	28
PR007	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļos, Raiņa bulvārī 13	4.2	22
PR008	<u>Parastā kļava</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	Preiļu parkā, lielajā placē	3.1	18
PR010	<u>Sudrabkļava</u>	Reta suga (perspektīvais)	Preiļu parkā, lielās lauces malā pie dīķa	4.2	24
PR001	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Preiļu parkā, uz DA no vecās pils	4.4	21

Preiļu rajona, Preiļu novada, Aizkalnes pagasta īpaši aizsargājami dabas pieminekļi (Latvijas vides aģentūras (LVA) datu bāzes informācija)

11.tabula

ID	Suga	Aizsardzības kategorija	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums
3370	<u>Parastais ozols(Quercus robur L.)</u>	DIŽKOKS	500m no Grocišku muižas centrālās mājas, vai 1.km attālumā (pret straumi) ejot pa Aizkalnes pagasta "takas" maršrutu.	5.1	
3368	<u>Parastā kļava(Acer platanoides L.)</u>	DIŽKOKS	Grocišku muiža, 150 m uz A no centrālās mājas , Jaša upes kreisā krasta kraujas (gravas) augšdaļā.	3.6	
3369	<u>Parastā kļava(Acer platanoides L.)</u>	DIŽKOKS (potenciālais)	Grocišku muiža, 150-200m uz A no centrālās mājas , Jaša	3.3	

ID	Suga	Aizsardzības kategorija	Atrašanās vieta	Apkārtmērs	Augstums
			upes kreisā krasta nogāzes virsotnē.		
PR015	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	0,5 km leļpus bijušām Jegorišku dzirnavām, Jašas krastā	4.8	23
PR017	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Jašas labajā krastā pie Feldgofa mājām	4	19
PR018	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Jašas labajā krastā, 3 km no Pelēciem	4	22
PR020	<u>Parastā klava</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Grotišku sādžā pretī Kozlovsku mājām	3.3	23
PR021	<u>Parastā klava</u>	DIŽKOKS (vietējās nozīmes)	Grotišku sādžā pretī Kozlovsku mājām	1	24
PR023	<u>Āra bērzs</u>	DIŽKOKS (perspektīvais)	500 m no Kozlovsku mājām, 100 m no Jašas upes	3.2	26
PR012	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS	1.5 km leļpus bijušām Jegorišku dzirnavām, pie Kozlovsku mājām	6.3	15
PR013	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS	0,5 km leļpus bijušām Jegorišku dzirnavām, Jašas upeskrastā	5	13
PR014	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS	Jašas upes krastā, pretī Grotišku sādžai	5	23
PR016	<u>Parastais ozols</u>	DIŽKOKS	Jašas upes labajā krastā, pretī Grotišku sādžai	4.4	18
PR019	<u>Ziemas liepa</u>	DIŽKOKS	Jašas upes labajā krastā, 200 m uz leju no Grotiškiem	4	18
PR022	<u>Parastā vīksna</u>	DIŽKOKS	2.5 km no Pelēciem, Jašas upes labajā krastā	3.6	18
PR024	<u>Baltā apse</u>	RETA SUGA	Červonku ciemā, ceļa Pelēči – Aizkalne labajā pusē.	4.5	20
PR025	<u>Baltā apse</u>	RETA SUGA	Grotišku sādžā pie Kozlovsku mājām	4.1	

Saskaņā ar Daugavpils RVP izsniegto nosacījumu no 22.06.2005, Nr. 2.5.-27/2005 2.3. p., 2.6. p., 2.7. p., 2.8. p. plānojot darbības augstāk minētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās ir jāņem vērā sekojošais:

Preiļu novada teritorijas plānojuma kartēs jāatzīmē visas īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu robežas un dižkoki, kā arī jānosaka saimnieciskās darbības aprobežojumi atbilstoši LR MK noteikumu Nr. 415 no 22.07.2003 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, LR 02.03.1997 likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, LR MK 30.01.2001 noteikumu Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”, LR likuma no 16.03.2000 „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, prasībām.

- Saskaņā ar LR MK 22.07.2003. noteikumu Nr. 415 “Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” 16.24. punkta prasībām zemes īpašumus dabas liegumos aizliegts sadalīt zemes vienībās, kas mazākas par 10ha.
 - Saskaņā ar LR likuma 02.03.1993. “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 35.pantu valstij ir pirkuma tiesības uz zemi aizsargājamās teritorijās. RVP izmanto valsts pirkuma tiesības un pieņem lēmumu, par to rakstveidā informējot zemes īpašnieku. Lai nodrošinātu 35.panta prasības ievērošanu, lūdzam darīt zināmu zemes īpašniekiem, ka viņu pienākums ir informēt RVP par nodomu pārdot sev piederošo zemi aizsargājamā teritorijā.
 - Saskaņā ar LR MK 22.07.2003. noteikumu Nr.415 17. punktu būvniecība ĪADT pieļaujama tikai atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam. Saskaņā ar iepriekšminēto noteikumu 31.punktu pašvaldībā, kurā nav teritoriālpilnvarotības (arī detālā plānojuma) jebkuru būvniecības ieceri rakstiski saskaņo ar reģionālo vides pārvaldi.
 - Saskaņā ar LR likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 17.panta 3.punktu dabas aizsardzības plāns ir saistošs visu līmeņu teritorijas plānojumiem un apsaimniekotājiem. Dabas aizsardzības plānu izstrādāšanas kārtība ir atrunāta LR likuma „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 18.pantā un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 04.07.2002. rīkojumā Nr. 120 “Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” (informācija pieejama www.vidm.gov.lv).
- Saskaņā ar LR MK 22.07.2003 noteikumu Nr. 415 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, 17. p. un 21. p. būvniecība dabas liegumā, aizsargājamo ainavu apvidū pieļaujama atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam, ievērojot normatīvos aktos un dabas aizsardzības plānā (ja tāds ir) noteikto kārtību un ierobežojumus.
- Saskaņā ar LR likuma “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 43.panta 5.punktu paredzēto *darbību atļauts veikt vai plānošanas dokumentu īstenot, ja tas negatīvi neietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (Natura 2000) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un nav pretrunā ar tās izveidošanas mērķiem.* Ar LR Vides Ministrijas 13.04.2004. rīkojumu Nr. 102 tika apstiprināts Natura 2000 – Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju saraksts.
 - Saskaņā ar LR 02.03.1993. likumu “Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” 13., 17.pantiem dabas liegumus, dabas parkus un dabas pieminekļus, kuri ir nozīmīgi dabas saglabāšanai attiecīgajā teritorijā var izveidot pašvaldība un reglamentēt šo teritoriju individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus

Aizsardzības kategorija: dabas liegums, Natura 2000 teritorija

Administratīvais iedalījums: Preiļu novads un Pelēču pagasts

Platība: 69 ha

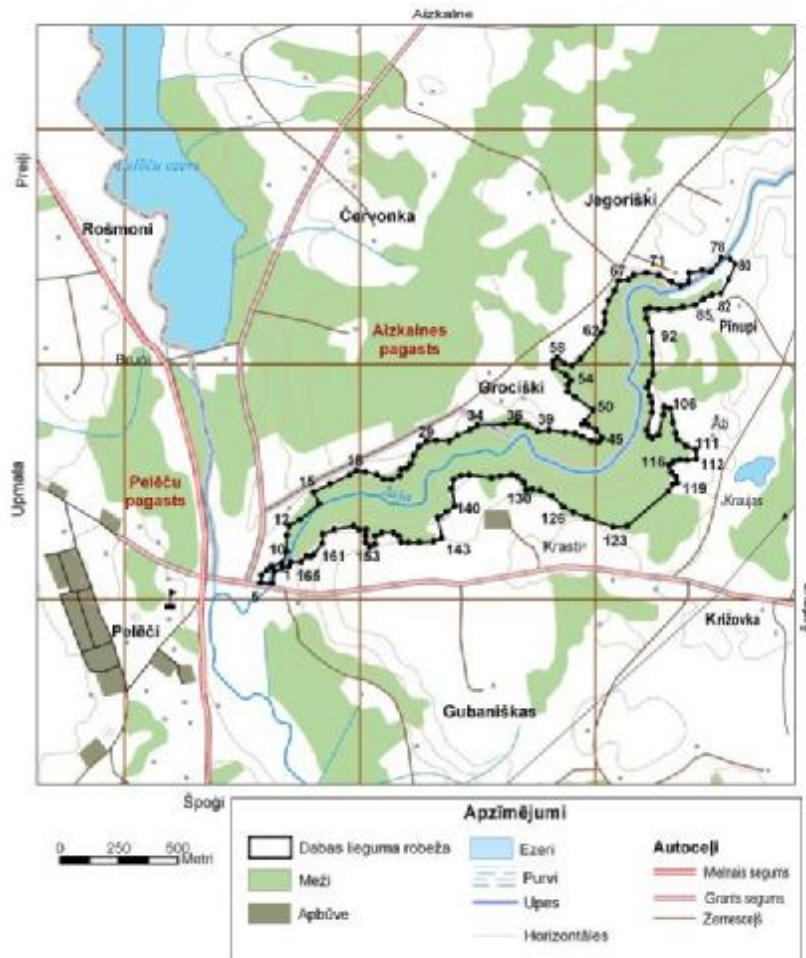
Dibināšanas gads: 2004

Dabas vērtības:

Teritorija izveidota, lai saglabātu vienu no izcili reprezentatīvām nogāžu un gravu mežu teritorijām Austrumlatvijā. Konstatēti vismaz 8 Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājami biotopi, tostarp arī avoksnāji, avotu purvi, upju straujtecēs, akmeņu sakopojumi upē.

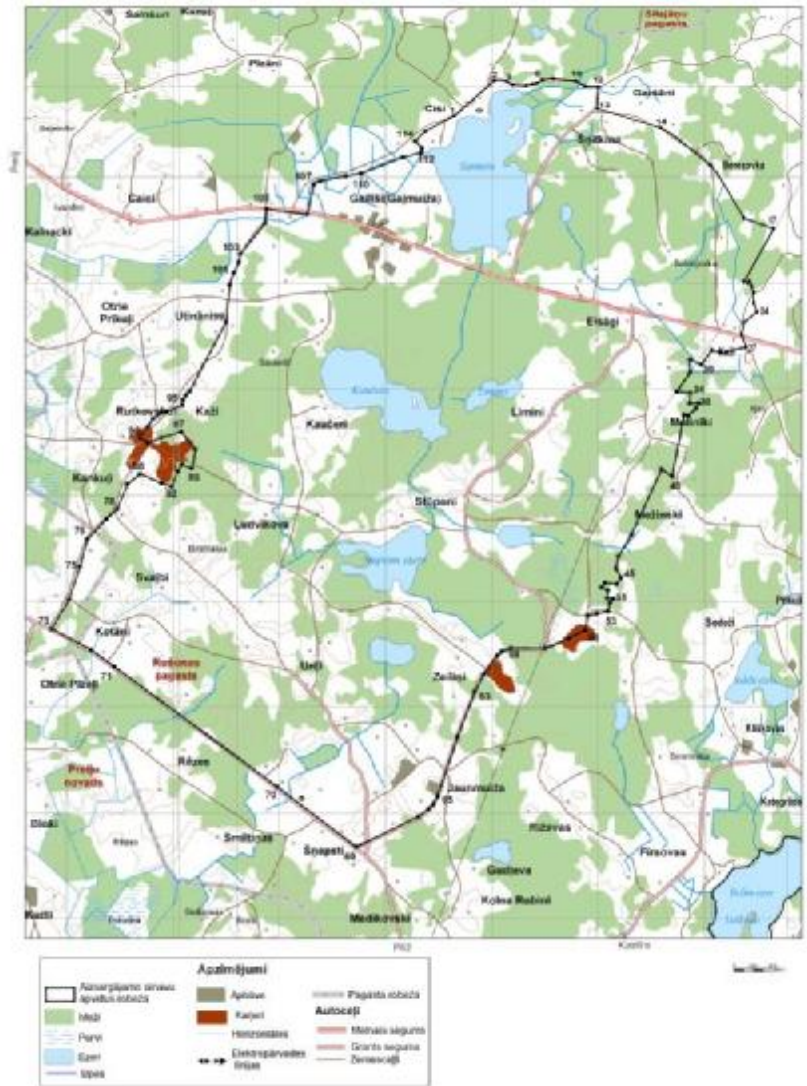
Sastopamas aizsargājamās augu sugas – villainā gundega, spožais suņburkšķis, lāksis u.c.

Specifisks mikroklimats Jašas upes kanjonveidīgajā gravā – paaugstināts gaisa mitrums - nodrošina lielu epifītisko sūnu, vārpstingliemežu un citu gliemju daudzveidību. Teritorijas meži atbilst ļoti vērtīgiem dabisko mežu biotopiem.

Aizsardzības kategorija: aizsargājamo ainavu apvidus, Natura 2000 teritorija
Administratīvais iedalījums: Preiļu novads un Riebiņu novada Rušonu pagasts
Platība: 2762 ha
Dibināšanas gads: 2004
Dabas vērtības:

Aizsargājamā teritorijā izveidota, lai saglabātu vismaz 17 Eiropas un Latvijas nozīmes aizsargājamās biotopus un 14 aizsargājamās augu, dzīvnieku un sēņu sugas, tostarp 6 Eiropas direktīvu sugas. Aizsargājamajai sūnu sugai - platlapu vijzobei šeit ir vienīgā atradne Latvijā un Baltijas valstīs, nedaudzas atradnes Latvijā arī zāļu purvu sūnām apaļlapu dumbrenei un Īrijas merķijai. Konstatēti 6 Eiropā un Latvijā aizsargājami pļavu biotopi.

Atkritumu apsaimniekošana

Sadzīves atkritumi

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanu Preiļu novadā veic SIA "Preiļu saimnieks". Gadā vidēji tiek savākti 9000 m³ sadzīves atkritumu un nogādāti Preiļu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuvē "Preiļi".

Uzņēmumam ir nepieciešamais transports atkritumu savākšanai un transportēšanai – 2 specializēti automobiļi "Mercedes" un specializētais automobilis GAZ-53. Vietās, kur nav izlikti konteineri, sadzīves atkritumus savāc divi specializēti atkritumu savācējautomobiļi GAZ-53. Taču tas ir novecojis un neatbilst mūsdienu prasībām.

Preiļu pilsētas izgāztuve izveidojusies stihiski apmēram 1967.gadā purvainā apvidū apmēram 4 ha platībā. Izgāztuve atradās pilsētas teritorijā, attālums no tuvākās dzīvojamās ēkas apmēram 500m. Izgāztuvē bija sarga mājiņa ar krāsns apkuri, inženierkomunikāciju pieslēgumu nebija. Preiļu pilsētas izgāztuvē atkritumu izlīdzināšana, sablīvēšana notika ar buldozeru – DZ-566. Izgāztuvē strādāja 2 sargi un buldozerists.

Izgāztuve bija sadalīta 5 sektoros. KF projekta ietvaros tika veikta izgāztuves rekultivācija, un ar 2007. gada 1. janvāri atkritumi tiek vesti uz Demenes izgāztuvi.

SAI "Preiļi" apglabāti 160478 kubikmetru sadzīves atkritumu, 2001. gadā apglabāto atkritumu daudzums bija 7998 kubikmetri.

Preiļu novadā atkritumu savākšanai pārsvarā tiek izmantota konteineru sistēma. Preiļu pilsētas teritorijā izvietoti 152 jaunā tipa konteineri un 23 vecā tipa konteineri ar 0,75 kub.m. tilpumu. "Preiļu siera", "Lauktechnikas", Rancāna, Rēzeknes, Kooperatīva, Viļānu, Celtnieku ielu dzīvojamās masīvos konteineri tiek izvesti 5 dienas nedēļā, no firmām un uzņēmumiem konteineru izvešanas biežums – saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem.

Preiļu pagasta "Līčos" uzstādīti 8 konteineri, Aizkalnes pagasta Aizkalnē – 5 konteineri. Bez tam SIA "Preiļu saimnieks" veic atkritumu savākšanu no Pelēču, Rušonas, Saunas un Sutru pagastiem.

Bīstamie atkritumi

Preiļu novadā nav centralizētas bīstamo atkritumu savākšanas un uzglabāšanas vietas. Bīstamie atkritumi rodas un tiek glabāti katra uzņēmuma vai iestādes teritorijā. Galvenie bīstamo atkritumu radītāji pēc apjoma ir uzņēmumi, kuri veic mehānisko transporta līdzekļu apkopi (to darbības rezultātā rodas atstrādātās eļļas, eļļas filtri, svinu saturoši akumulatori, ķīmiskas vielas saturoši materiāli), degvielas uzpildes stacijas (naftas produktus saturošie atkritumi) pašvaldības un izglītības iestādes (apgaismošanai tiek izmantotas luminiscētās spuldzes, kuras satur dzīvsudrabu), medicīnas iestādes (vienreizējās lietošanas šļirces, pārsienamais materiāls, Rtg fiksāža) un fotolaboratorijas (ķīmiskie šķīdumi). Reāli tiek savākti bīstamie atkritumi no DUS, kā arī medicīniskie atkritumi.

Saskaņā ar normatīvo aktu prasībām kārtējā gadā uzkrātos bīstamos atkritumus ir jānodod savākšanas punktos tālākajai utilizācijai, lai neveidotos lieli bīstamas vielas saturošu atkritumu uzkrājumi.

Preiļu novada teritorijas plānojums 2003-2015 ar 2007.gada grozījumiem paredz prasības sadzīves atkritumu apsaimniekošanai Preiļu novadā, paredzot atkritumu saražotāja līgumu slēgšanu ar atkritumu apsaimniekotāja organizāciju, aizliedzot atkritumu izgāztuvju ierīkošanu novada teritorijā un paredzot prasības atkritumu savākšanai pie sabiedriskiem un ražošanas objektiem.

Preiļu novads ir iesaistījies „Dienvidlatgales apsaimniekošanas projektā”.

Potenciāli piesārņotās teritorijas

Saskaņā ar MK noteikumos Nr. 483 „Piesārņoto vietu apzināšanas un reģistrācijas kārtība” noteikto, joprojām turpinās apzināto piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu precizēšana. Latvijas vides aģentūras Reģistrā notiek informācijas ievade un pārbaude.

Kopš 2005.gada ir pieejams šo vietu saraksts.

Preiļu novadā ir 4 piesārņojuma avoti, kas varētu būtiski ietekmēt vides kvalitāti un cilvēku veselību:

12.tabula

Nr p.k	Objekta nosaukums, atrašanās vieta	Piesārņojuma raksturojums	DRVP veiktie pasākumi
1.	Preiļu pilsētas sadzīves atkritumu izgāztuve	Paredzēta cietiem sadzīves atkritumiem, izgāztuve neatbilst tehniskajām un sanitārajām normām, tiek ekspluatēta bez īpašiem tehnoloģiskiem noteikumiem	Regulārās kontroles un priekšlikumi pilsētas domei, rajona padomei. 1998.gadā tika veikti hidroloģiskie pētījumi, izvēles vieta neatbilst vides aizsardzības prasībām
2.	A/S “Preiļu siers”, Preiļi	Naftas produktu piesārņojums	Regulārās kontroles, priekšlikumi, pētījumi netiek veikti. Uzņēmums pārgājka uz gāzes apkuri.
3.	Degvielas uzpildes stacijas- 4, naftas bāzes- 1	Pazemes ūdeņu piesārņojums ar naftas produktiem <0.05mg/l,	Visās DUS un naftas bāzēs veikts pazemes ūdeņu monitorings
4.	A. Sevastjanovas zemes īpašums pie SAI Preiļi	Bijušās Preiļu izgāztuves teritorija	Regulārās kontroles un priekšlikumi pilsētas domei, rajona padomei.

Rekultivētā izgāztuve Preiļos ir potenciāls pazemes ūdeņu piesārņojuma avots. Izpēte, kāda tika veikta Preiļu izgāztuvē rāda ka, pamatojoties uz LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 1997.gada 2.aprīļa rīkojumu Nr.44 punktu Nr.1, kurā uzskaitīti atkritumu izgāztuvju vietas izvēles kritēriji, neatbilst hidroģeoloģiskām prasībām. Kopš 2004. gada SIA „EKOHELP” veic ikgadējo ”Vides stāvokļa monitoringu Preiļu CSA izgāztuvē un tās apkārtnē” pēc attiecīgi ar Daugavpils reģionālās Vides pārvaldi saskaņotas programmas, un pārskati tiek iesniegti Vides pārvaldei un Preiļu novada domei.

Preiļu novada dome ir izstrādājusi un iesniegusi Daugavpils RVP piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu apzināšanas programmu.

Transports rada galvenokārt gruntsūdeņu piesārņojumus ar naftas produktiem un ķīmiskām vielām. Transporta radītais gruntsūdeņu piesārņojuma līmenis nav zināms. Lietus ūdens kanalizācijas notekūdeņi no autoceļiem nonāk gruntī vai arī tiek novadīti tieši upē.

Saskaņā ar teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem:

potenciāli piesārņotajās vietās pirms jaunas darbības uzsākšanas veic augsnes un gruntsūdeņu piesārņojuma analīzi. Ja tiek konstatēts piesārņojums, bez tā novēršanas zemes īpašniekam nav tiesību to apbūvēt vai uzsākt jaunu (atšķirīgu no līdzšinējās) saimniecisko darbību.

Augsnes un gruntsūdeņu piesārņojumu novērš saskaņā ar vides aizsardzības institūciju nosacījumiem un normatīvo aktu noteiktā kārtībā.

plānotā izmantošana pēc sadzīves atkritumu izgāztuves teritorijas rekultivācijas ir mežsaimnieciskā izmantošana. Plānotā izmantošana citām potenciāli piesārņotajām vietām ir saskaņā ar teritorijas plānojumu

Piesārņotām un potenciāli piesārņotām vietām tiks piešķirta kategorija:

- kategorija, ja piesārņojuma līmenis ir augsts un ietekme liela,
- kategorija, ja piesārņojuma līmenis un ietekme nav liela,
- kategorija, ja pētījumos konstatēts, ka piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz vides kvalitātes normatīvus.

Preiļu novadā galvenās potenciāli piesārņotās vietas saistītas ar naftas produktu apsaimniekošanu. Preiļu novadā būtiskākie riska avoti, kas var radīt vides piesārņojumu- gaisa, augsnes, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu ir:

- Automaģistrāles;
- Degvielas uzpildes stacijas un naftas bāzes - novadā ir 4 degvielas uzpildes stacijas. Rūpnieciskais jeb ražošanas risks- lielākais riska avots ir A/S "Preiļu siers", novada lopkautuves;
- Sadzīves atkritumu izgāztuve ;
- Lauksaimniecības ražošanas- novadā aktivizējas zemnieku saimniecību darbība- zemkopība un lopkopība. Novadā esošie ražošanas un saimnieciskie objekti ir ilggadīgi ar novecojušām tehnoloģijām, kas pārsvarā neatbilst Eiropas Savienības vides aizsardzības prasībām.

Būtiskās problēmas:

- Ne visas naftas bāzes un DUS ir aprīkotas ar necaurlaidīgu segumu, tvaika atsūkšanas iekārtām.
- Tehniski novecojušas iekārtas.
- Nav izstrādāts riska objektu ietekmes uz vidi analīzes projekts.
- Nav pilnībā atrisināts jautājums par atkritumu utilizāciju.
- Nepietiek informācijas objektīvai ietekmes uz vidi novērtēšanai.

Nepieciešamie risinājumi:

- Minētajos objektos nepieciešams aprīkojums ar gruntsūdeņu monitoringa novērojuma tīkliem un tvaika atsūkšanas iekārtām.
- Regulāra naftas produktu rezervuāru hermētiskuma pārbaude, apvalņojuma atjaunošana, modernizācija.
- Izstrādāt objektu ietekmes uz apkārtējo vidi analīzes projektu.
- Aizsargjoslu ievērošana ap riska objektiem
- Bīstamo kravu maršrutu ierobežošana caur apdzīvotām vietām un īpaši aizsargājamām dabas teritorijām.

Siltumapgāde

Gaiss

Pašreizējās gaisa kvalitātes raksturojums

Piesārņojošās vielas atmosfērā Preiļu novadā nokļūst no divu tipu izmetes avotiem -

mobilajiem avotiem, resp., visu veidu transporta, un stacionārajiem - uzņēmumos izmantotajām tehnoloģijām.

Gaisa kvalitāti Preiļos ietekmē, galvenokārt, autotransporta plūsma pilsētā, kurināmā sadedzināšana apkures sistēmās un rūpnieciskās ražošanas rezultātā radītie izmeši.

Pēdējo 10 gadu laikā gaisa kvalitāte pilsētā ir jūtami uzlabojusies, jo stipri samazinājies ir rūpnieciskās ražošanas apjoms un ražošanas procesos radīto izmešu daudzums. Pēc valsts statistikas pārskata „Nr.2-Gaiss” Preiļu novadā ir 19 gaisa piesārņotāji. Preiļu novadā galvenais izmantotais kurināmā veids bija dabas gāze un koksne. Katlu māja, kas nodrošina siltumapgādi Preiļu pilsētā, atrodas pilsētas teritorijā.

Kopumā gaisa kvalitāte Preiļos ir apmierinoša. Sakarā ar centralizētās apkures sistēmas izmantošanu, SO₂ piesārņojuma līmenis ir diezgan zems, kas var palielināties, izmantojot zemākas kvalitātes kurināmo. Nav augsts arī slāpekļa oksīda līmenis. Tomēr, līdz ar strauju satiksmes intensitātes palielināšanos centrā, nākotnē gaisa piesārņojuma līmenis vasarās bezvēja laikā var sasniegt augstu līmeni.

Preiļos centralizēto siltumapgādi nodrošina četras SIA “Preiļu saimnieks” katlumājas un viena a/s “Preiļu siers” katlumāja. SIA “Preiļu saimnieks” piegādā siltumenerģiju 84% no visiem pilsētas patērētājiem, pārējos patērētājus apkalpo A/S “Preiļu siers”. Izņēmums ir SIA “Preiļu slimnīca”, kura siltuma ražošanai izmanto savu katlu māju.

Lai samazinātu siltumenerģijas ražošanas un piegādes izmaksas, pašreiz tiek realizēta VIP programma, kas sadalīta desmit kārtās un paredz katlu māju pārveidošanu uz dabasgāzi un koksnes atkritumu kurināmo, siltumtrašu pārveidošanu uz divcauruļu sistēmu un individuālo siltummezglu ierīkošanu daudzdzīvokļu mājās.

20. tabula

Centralizētās siltumapgādes katlu māju tehniskie dati

Īpašnieks	Adrese	Jauda (MW)		Kurināmā veids		Siltumtīklu garums (km)
		Uzstādītā	Pieslēgtā			
SIA “Preiļu saimnieks”	Liepu 2	18.6	13.3	Dabasgāze 10 MW	Šķelda 3.3 MW	5.6
	Celtnieku 2	4.6	2.6	Šķelda/skaidas		1.5
	Pils 14	3.7	1.8	Šķelda/skaidas		1.2
	Cēsu 13	0.6	0.6	Malka		0.1
A/S “Preiļu siers”	Daugavpils 75	38.7	2.5	Dabasgāze		1.5

Katlumāja Liepu ielā apgādā ar siltumenerģiju pilsētas centrālo daļu, tai skaitā nodrošina ar siltumu un karsto ūdeni 1565 dzīvokļus ar kopējo platību 70 548 m² un 39 juridiskas personas – skolas, bērnudārzu, valsts un pašvaldību iestādes un privātfirmas. Katlumāja Celtnieku ielā apkurina un apgādā ar silto ūdeni dzīvojamo masīvu pilsētas iemērlietumu daļā, tai skaitā 329 dzīvokļus ar kopējo platību 17 469 m². Katlumāja Pils ielā apkurina un apgādā ar silto ūdeni 203 dzīvokļus Lauktechnikas mikrorajonā ar kopējo platību 9 511 m². Katlumāja Cēsu ielā apkurina 66 dzīvokļus ar kopējo platību 3 002m². Katlumāja Daugavpils ielā 75 apkurina un apgādā ar silto ūdeni siera rūpnīcas mikrorajona privātfirmas un dzīvojamās mājas ar kopējo platību 20 845 m².

Bīstamo ģeoloģisko procesu riska teritorijas

Bīstamie ģeoloģiskie procesi izplatīti teritorijās, kuru zemes virsmas un pazemes īpatnības rada nelabvēlīgu procesu attīstības iespējas, kas var ietekmēt apbūvi, komunikācijas, saimniecisko darbību.

Vēja un ūdens erozijas procesi, karsta un sufoziju procesi, seismiskie procesi.

Kritēriji, kas nosaka bīstamo ģeoloģisko procesu riska teritorijas Preiļu rajonā :

- Karsta un sufozijas riska teritorijas - (teritorijas, kurās novērojama ģipša, dolomītu un kaļķakmeņu šķīšana, sīku iežu daļiņu izskalošanās, kā rezultātā veidojas pazemes tukšumi un alas, un iespējami zemes iegruvumi), atklāta un pazemes karsta procesu iespējamība un progresīva attīstība, nevēlamie procesi apdraud teritoriju, kurā patstāvīgi dzīvo līdz 1 000 iedzīvotāju,
- Seismiskā riska teritorijas - zemestrīču iespējamība līdz 4 ballēm pēc Rihtera skalas.

Preiļu novadā nav Nacionālas nozīmes karsta un sufoziju procesu riska un seismiskā riska teritorijas.

Pazemes ūdeņu piesārņojuma risks

Pazemes ūdeņu piesārņojuma risku rada bīstamu ķīmisko vielu iekļūšana pazemes ūdens horizontos, no kuriem var tik ņemts vai tiek ņemts dzeramais ūdens.

Kritēriji, kas nosaka pazemes ūdeņu piesārņojuma risku Preiļu rajonā :

bīstamo piesārņojošo objektu esamība,

pazemes ūdens teritorijas, kur aprēķinātais infiltrācijas modulis pirmajā spiedienūdeņu horizontā pārsniedz 1×10^{-5} metri diennaktī.

ievērojams iedzīvotāju skaits (vairāk kā 1 000 iedzīvotāji), kas patērē kādu vienu noteiktu pazemes ūdensapgādes avotu.

Preiļu novadā ir Nacionālas nozīmes pazemes ūdeņu piesārņojuma riska teritorijas uz austrumiem no Preiļu pilsētas (Preiļu pagastā). Informācija no Nacionālā plānojuma darba grupas.

Preiļu pilsētai ir izstrādāts un apstiprināts Preiļu pilsētas civilās aizsardzības pasākumu plāns, kas katru gadu tiek koriģēts un, kurā ir sniegts pilsētas objektu bīstamības novērtējums, kā arī atbilstošie pasākumi gatavības (draudu) periodā.

Kopsavilkums

Vides pārskats sagatavots saskaņā ar 23.03.2004. noteikumiem Nr, 157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”, ka nosaka kārtību, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums.

Preiļu novada teritorijas plānojuma vides aizsardzības mērķis ir risināt Preiļu novadam nozīmīgas vides problēmas ar plānojuma palīdzību, veicināt bioloģisko daudzveidību (dabisko biotopu un savvaļas dzīvnieku un augu sugu labvēlīgu aizsardzības statusu), saglabājot vai atjaunojot noteiktiem biotopiem un sugām „Labvēlīgu aizsardzības statusu” (saskaņā ar biotopu direktīvas 92/43/EEK 6.panta nosacījumiem) Natūra 2000 teritoriju kontekstā, ņemot vērā ekonomiskās, sociālās, kultūras un reģionālās prasības, kā līdzekli ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai, kā arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu dabas aizsardzības plānu izstrādē, lauksaimniecības attīstību, ainavu saglabāšanas un kopšanas iespējas.

- ū Lielākā iedzīvotāju koncentrācija ir Preiļu pilsētā, kur koncentrējas visi sabiedriski un rūpnieciski nozīmīgie objekti, transporta maģistrāles.
- ū Kopumā Preiļu novadā esošo vides stāvokli var uzskatīt par apmierinošu. Vides pārskatā raksturoti galvenie vidi piesārņojošie objekti:
- ū Preiļu pilsētā esošās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas ir apmierinošā stāvoklī, to ekspluatācija ir neekonomiska, tomēr caurmērā notekūdeņi tiek attīrīti atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Neapmierinoša ir ciemu NAI darbība, kas tiks novērsta tuvāko gadu laikā realizējot ūdenssaimniecības projektus.
- ū Bakterioloģiskais stāvoklis centrālās apgādes sistēmas dzeramajam ūdenim ir apmierinošs. Dzelzs saturs dzeramajā ūdenī ir nedaudz paaugstināts. Centrālās ūdensapgādes sistēma ir novecojusi un no lietojusies.
- ū Esošās lietus ūdeņu savākšanas un novadīšanas sistēma netiek kvalitatīvi apsaimniekota, un tā nav mūsdienu prasībām atbilstošā stāvoklī. Lietus ūdeņi neattīrīti no transporta ceļiem un stāvlaukumiem tiek novadīti, galvenokārt, pilsētas teritorijā esošajās ūdenstilpnēs, tādējādi palielinot ūdenstilpņu piesārņojuma pakāpi.
- ū Preiļu novada atmosfēras gaisa piesārņojumu galvenokārt rada stacionārie izmešu avoti (siltumenerģētikas uzņēmumi jeb katlu mājas) un mobilie izmešu avoti {autotransports, kurš dod apmēram 70 — 80 % no kopējā izmešu daudzuma gaisā). Galvenais izmantotais kurināmā veids bija dabas gāze un koksne.
- ū 2006.gadā tika slēgta sadzīves atkritumu izgāztuve "Preiļi" un uzsākts rekultivācijas projekts. Ar 2007. gadu Preiļu novads iekļaujas Dienvidlatgales sadzīves atkritumu apsaimniekošanas sistēmā.
- ū Realizējot teritorijas plānojumu, ievērojot teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus un Latvijas tiesiskajos aktos ietvertās normas, viennozīmīgi ir skaidrs, ka teritorijas plānojuma īstenošana neatstās nelabvēlīgu ietekmi uz apkārtējo vidi, t.sk. arī uz cilvēkiem un viņu veselību. Plānojumā papildus aizsargjoslām un citām nacionālajā līmenī noteiktām prasībām, iekļautas papildus prasības ainavu aizsardzībai, inženierapgādei un biotopu aizsardzībai, veidojot jaunu apbūvi. Ražošanas teritoriju paplašināšana netiek plānota, tiek izvirzītas prasības piesārņojuma mazināšanai un ražošanas teritorijai piegulošajām teritorijām.
- ū Teritorijas plānojumam netiek piedāvāti alternatīvie varianti. Vides pārskatā netiek paredzēts, ka īstenojot Preiļu novada teritorijas plānojumu, Natūra 2000 teritorijas varētu būt ietekmētas negatīvi, un tādēļ arī kompensējošie pasākumi nav nepieciešami.
- ū Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanai nav paredzamas pārrobežu ietekmes.
- ū Lai izvērtētu Preiļu novada teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringu, teritorijā nav paredzēti īpaši pasākumi papildus valsts vides nacionālā monitoringa programmas pasākumiem.

Dabas aizsardzības darbību regulējošo normatīvo aktu saraksts

Likumi:

1. Likums „[Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām](#)” (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. likumu) (.PDF, 320KB)
2. Zvejniecības likums
3. [Dzīvnieku aizsardzības likums](#) (.PDF, 201KB)
4. [Sugu un biotopu aizsardzības likums](#) (Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.09.2005. likumu) (.PDF, 112KB)
5. [Medību likums](#) (.PDF, 156KB)
6. Likums „[Par Bauskas pilskalna pamatnes nostiprināšanu](#)” (.PDF, 100KB)
7. Likums „[Par zemes īpašnieku tiesībām uz kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikrolieģumos](#)”

Ministru Kabineta noteikumi:

1. „Meža zemes transformācijas noteikumi” (28.09.2004., nr. 806)
2. „Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība” (29.06.2004., nr. 555)
3. „Noteikumi par ģenētiski modificēto organismu ierobežotu izmantošanu un apzinātu izplatīšanu vidē un tirgū, kā arī par monitoringa kārtību” (20.04.2004., nr. 333)
4. „Dabas parka „Engures ezers” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (08.04.2004., nr. 268)
5. „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (23.03.2004., nr. 157)
6. „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (22.07.2003., nr. 415)
7. „Dzīvnieku izcelsmes produktu ieguvei vai sugas selekcijai izmantojamo savvaļas dzīvnieku turēšanas kārtība iežogotās platībās” (15.04.2003., nr. 180)
8. „Dabas lieguma „Mežole” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” (21.01.2003., nr. 45)
9. „Noteikumi par prasībām savvaļas dzīvnieku turēšanai nebrīvē un savvaļas dzīvnieku kolekciju izveidošanai” (08.05.2001., nr. 185)
10. „Mikrolieģumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi” (30.01.2001., nr. 45)
11. „Nemedijamo sugu indivīdu iegūšanas, Latvijas dabai neraksturīgo savvaļas dzīvnieku ieviešanas (introdukcijas), kā arī dzīvnieku populācijas atjaunošanas dabā (reintrodukcijas) atļauju izsniegšanas kārtība” (23.01.2001., nr. 34)
12. „Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos” (02.01.2001., nr. 3)
13. „Kārtība, kādā tiek nodrošināta starptautiskā tirdzniecība ar apdraudētajiem savvaļas dzīvnieku un augu sugu īpatņiem” (06.04.1999., nr. 133)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas rīkojumi:

1. „Par dabas aizsardzības normatīvajos aktos paredzēto atļauju izdošanu” (24.12.2002., nr. 223)
2. „Par mikrolieģumu izveidošanas, aizsardzības, apsaimniekošanas un likvidēšanas kārtību nemeža zemēs un dabas rezervātu un nacionālo parku teritorijā” (15.08.2002., nr. 143)
3. „Par ieteikumiem dabas aizsardzības plānu izstrādāšanai” (04.07.2002., nr. 120)
4. „Par sugu un biotopu aizsardzības plānu izstrādāšanas kārtību” (04.07.2003., nr. 166)

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju konsultatīvo padomju nolikumi:

1. „Lubānas mitrāju kompleksa konsultatīvās padomes nolikums” (25.11.2003. MK noteikumi nr. 662)
2. „Engures ezera konsultatīvās padomes nolikums” (16.09.2003. MK noteikumi nr. 524)
3. „Ķemeru nacionālā parka konsultatīvās padomes nolikums” (29.01.2002. MK noteikumi nr. 43)
4. „Teiču dabas rezervāta konsultatīvās padomes nolikums” (01.08.2000. MK noteikumi nr. 259)
5. „Slīteres nacionālā parka konsultatīvās padomes nolikums” (01.08.2000. MK noteikumi nr. 258)
6. „Gaujas nacionālā parka konsultatīvās padomes nolikums” (18.07.2000. MK noteikumi nr. 239)
7. „Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta konsultatīvās padomes nolikums” (04.08.1998. MK noteikumi nr. 282)